

Homilie 24° zondag A

Broeders en zusters,

Bij de overweging van dit evangelie moest ik terugdenken aan twee zinnnetjes die zich al jaren geleden in mij vastgezet hebben. Het eerste las ik op de muur van een wachtkamer : *Vergeven is tweemaal beminnen*. En het tweede is een woord uit een gebed van Frère Roger, de prior van Taizé : *Vergeving, de uiterste vorm van liefde*.

Wat mij daarbij zozeer trof is de directe band die er gelegd wordt tussen vergeven en beminnen, tussen vergeving en liefde. En al lijkt dit nog op het eerste gezicht nogal evident, het is toch een eigen hoek om van daaruit de Schriftwoorden van deze zondag te herlezen naar ons toe.

Petrus' vraag *Heer, als mijn broeder tegen mij misdoet, hoe dikwijls moet ik dan vergeven?* én het antwoord dat hij insinueert : *Tot zevenmaal toe* is menselijk gesproken al een hele stap. Zo'n hartsgesteldenis ligt niet zonder meer binnen ons bereik. Als een broeder mij iets miszegt, en ik mij volkomen in mijn recht weet, moet er dan soms iets van mij uitgaan? Ik heb toch niets verkeerd gedaan... En meestal denken we daarbij: zoiets miszeggen, misdoen kan toch niet binnen een christelijke gemeenschap. Deze achtergedachte verraadt dat christelijke liefde nogal eens verward wordt met perfectie, met ideale menselijkheid, zondeloos of voorbij de zonde. Jezus' antwoord aan Petrus is echter niet : "broeders zouden niet mogen misdoen tegen elkaar". Jezus radicaliseert de nood aan vergeving. Wij krijgen de indruk dat Jezus zich niet een nieuwe wereld voorstelt waarin geen zonden voorkomen. Jezus zegt integendeel dat de wereld, de werkelijke wereld, onze wereld nieuw wordt, zodra en zolang er maar vergeven wordt. Evangelische volmaaktheid is niet zondeloosheid, maar leven in, vanuit de vergeving. En dit niet eenmaal, niet zevenmaal, maar zeventigmaal zeven malen, dus telkens weer, telkens weer.

Dat doet ons zeggen: "Heer, zo iets zal ik niet kunnen opbrengen". En terecht kunnen het niet opbrengen, evenmin als we uit onszelf tot onzelfzuchtige liefde in staat zijn. Vergeving is altijd een gevecht van het geloof, en dat blijkt al hieruit dat alleen God het kan opbrengen van harte te vergeven. Als de Farizeeën tot Jezus zeggen : *Wie anders kan zonden vergeven dan God alleen*, dan is dat een waar woord. Een mens kan dat niet. De parabel van de ondankbare dienaar is een antwoord op die onmacht;

Een eerste tafereel toont ons de koning en zijn schuldige dienaar God en de mens; de mens die tegenover God staat met een zeer grote schuldenlast. En onze God vraagt rekenschap aan de mens: Hij neemt ons levensaandeel heel ernstig. Wij moeten kunnen verantwoording afleggen. Wij moeten zien, leren zien wie wij zijn: mensen tegenover God. Onze God is een God van waarheid, die wil dat ons leven tot helderheid komt. En dat is een pijnlijk gebeuren: het vraagt moed om eerlijk zijn leven te zien en te beoordelen. Het doet beseffen: Heer, wij hebben alles van U ontvangen... en met heel wat hebben we geknoeid, soms gewild, soms ongewild... Die onthulling moet én Gods toorn daaromtrent is rechtmatig. Er is maar één houding die hier waarachtig kan zijn: het hoofd buigen, zich voor God neerwerpen, deemoedig schuld bekennen. Dat alleen al doet God omslaan. God is God, geen mens. Er is geen sprake meer van vergelding, van vergoeding... er is enkel vergeving. Er is opnieuw en ten volle beminnen. God staat als het ware op wacht om

genadig te zijn: we hoeven slechts ons hart te openen om de goddelijke gave van de vergeving te ontvangen. Het evangelie zegt nog meer en hier komen we bij het tweede tafereel van de parabel: de dienaar tegenover zijn mededienaar; de mens tegenover zijn medemens.

Dat ons hart geraakt is door God, geopend staat naar Hem toe, is concreet te bespeuren in een mensenleven. Zo'n hart is zelf week geworden, is zelf tot erbarmen in staat. De ondankbare dienaar heeft het niet zover laten komen: in plaats van zich een vergeven zondaar te weten, beschouwt hij zich als een rechtvaardige en laat dan zijn mogelijks rechtmatige toorn op een menselijke wijze gestalte krijgen. Zijn hart blijkt niet opengebrouwen te zijn; Gods vergeving is aan hem verspeelt. Daarom kan Jezus zonder meer Gods vergeven afhankelijk maken van ons vergeven naar anderen toe. Wij leven van Gods vergeving en wij mogen op geen andere wijze in het leven staan dan door op onze beurt vergeving te zijn.

Wellicht is een eerste beweging daarbij dat wij onszelf kunnen vergeven, dat wij niet blijven staan bij de teleurstelling in onszelf, bij de deuk in onze eigen voortreffelijkheid. Maar integendeel onszelf aanvaarden zoals wij zijn: kleine, zondige mensen. Alleen wie klein wil worden, wie zoekt om nederig in het leven te staan, zal Gods vergeving niet ontlopen. De grootste hinderpaal, die God buiten ons leven sluit is de zelfzucht en die moet uitgerooid worden. God kan niets voor ons doen zolang wij niet inzien hoezeer we Hem nodig hebben en hoe zwak wij zijn. We hoorden het nog onlangs in de refterlezing: *in de hel zijn vele deugden maar geen nederigheid; in de hemel zijn vele gebreken, maar geen trots.*

Wie zelf nu als kleine mens van Gods vergeving leeft, laat die vergeving door zich heen stromen naar zijn medemens. Hij laat zijn machts- of rechtsaanspraken ten opzichte van anderen vallen. Hij geeft het op zichzelf te affirmeren, belangrijk te willen zijn in andermans leven. Hij durft arm, klein, behoeftig zijn. In zo'n staan tegenover zijn medemens mag de liefde gestalte krijgen. Toch moeten we blijvend voor ogen houden: wij zijn kleine mensen, zo dikwijls onmachtig om te vergeven. Het is een proces van lange duur, dat alleen tot een goed einde gebracht wordt met Gods hulp en door het lijden te aanvaarden dat het met zich meebrengt. Belangrijk is dat ons hart geopend blijft, dat wij in de pijn van de onmacht het verlangen voelen om in de vergeving te gaan staan.

Broeders en zusters, elke dag bidden we meerdere keren : *En vergeef ons onze schuld, gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren.* De parabel van vandaag toont ons de zware konsekwentie van dit dagelijks gebed en we mogen dit gerust diep in ons hart toelaten en de zwaarte ervan doorvoelen. Het is een confrontatie met onze onmacht tot vergeving, tot onzelfzuchtige liefde en weten dat de Heer nochtans Zijn vergeving aan ons vergeven verbindt. Toch is dit evangeliewoord blijde boodschap : de ervaring van onmacht - wanneer onderkend en toegelaten - mag gebed worden : "Heer, leer me vergeven, laat me doorvaart worden van Uw vergeving."

"Heer, leen mij een beetje van Uw liefde."

Amen.